

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in obrt.

Redništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Simon Gregorčičevi ulici.
— Dopisi se ne vračajo. — Št. pri čerkovnem zavodu v Ljubljani 11.953.

Naročnina za ozemlje SHS: letno 180 D, za pol leta 90 D, za četrt leta 45 D, mesečno 15 D; za inozemstvo: 210 D. — Plača in toži se v Ljubljani.

LETO VIII.

Telefon št. 552.

LJUBLJANA, dne 24. oktobra 1925.

Telefon št. 552.

ŠTEV. 125.

Nova obremenitev naše industrije.

Generalna direkcija državnih železnic je z naredbom z dne 24. septembra t. l. določila nova načela za enotno računanje pristojbin za dostavitev vagonov na industrijske tire. Naredba predvideva dva načina računanja pristojbin in sicer, ako se industrijski tir odvaža iz postajnega rajona, se računa za prvih 300 m od sredine postaje 10.50 Din, pri nadaljnjih 700 m za vsakih začetih 100 m po 3.50 Din in za razdalje preko 1 km pa za vsake 100 m po 3 Din.

Ako se ta industrijski tir odcepi z odprte proge, se računa dostavnina do odvojnne skretnice od sredine postaje za vsaki pričetni km po 12 Din in od skretnice naprej pa kakor pri tiru, ki se odcepi direktno od postaji.

Obenem se je pristojbina za premik vagonov na industrijske tire povišala za 100%, od 25 na 50 Din.

Industrijskih tirov v Sloveniji imamo okrog 100 in se je dosedanja politika železnic gibala v tej smeri, da favorizira gradbo industrijskih tirov, ker s tem razbremeni obrat na postajah ter omogoči industrijskim podjetjem lažje disponiranje v obratu samem. Zato so bile pristojbine, ki so se dosedaj plačevale za dostavitev vagona, na podlagi tozadevnih pogojev zelo različne, po pretežni večini pa znatno nižje, kakor znašajo po novi naredbi.

Novi način računanja pristojbin pomeni za našo industrijo v Sloveniji občutno povečanje bremen. Zato je takej po objavi novih pristojbin sklicala Zbornica za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani v torek 20. t. m. sestanek najbolj prizadetih interesentov, katerim so se pristojbine z novo naredbom povečale za nad 200%. Na konferenci je podal zbornični tajnik g. Ivan Mohorič obširno poročilo o določilih nove odredbe ter njenih gospodarskih posledicah za našo industrijo. Navedel je, da se povišanje obremenitve vsled povečanja pristojbin giblje pri posameznih podjetjih od 20.000 Din pa do 350.000 Din.

V formalnem oziru je opozoril vse zainteresirane na določbe člena 21, točke 2, pogodbe o dovlučilnih tirih, po katerih je železniška uprava sicer upravičena vsak čas povišati pristojbine za industrijske tire proti pismenemu obvestilu, vendar veljajo ti povišani zneski šele po treh mesecih od datuma pismenega obvestila. Po nadaljnjih določbah omenjenega člena se smatra pogodba s strani železniške uprave za odpovedano le, če lastnik dovlučilnice tekom enega meseca od datuma pismenega obvestila ne naznani železniški upravi svojega pristanka k povišanju. Odpovedni rok traja tri mesece in se računa od prvega onega meseca, ki sledi datumu pismenega obvestila.

V debati, ki se je razvila k poročilu, se je predvsem ugotovilo dejstvo, da se s povišanjem dostavnine, kakor tudi drugih postranskih pristojbin jemlje naši industriji znaten del tega, kar se ji je z novo tarifo dalo. Poudarjalo se je, da imajo industrijski že znatne stroške za vzdrževanje tirov sami, pri mnogih podjetjih tudi še s plačevanjem nameščencev za obslužitev industrijskih tirov.

Navzoči interesi so poudarjali, da so pristojbine za industrijske tire postale po novi naredbi tako visoke, da bo večini bolj konveniralno dovažati blago z avtomobili ali vozovi na

Združena Slovenija protestira proti davčni preobremenitvi.

KRITICEN POLOŽAJ DAVKOPLAČEVALCEV SLOVENIJE.

Gospodarski položaj Slovenije je težak. Ustavitve obratov, konkurzi in polomi so na dnevnem redu in ogrožena so že tudi najbolj fundirana podjetja. Od veleindustrijalca do najmanjšega rokodelca vse brez izjeme propada. Davčne dajatve so izčrpale ves gospodarski organizem in Slovenija bide danes le še težak boj za obstanek. Atmosfera ni bila še nikdar tako napeta in res moramo občudovati discipliniranost naših ljudi, ki so se znali tako obvladati, da se je zborovanje, ki so ga sklicale združene gospodarske korporacije in organizacije dne 23. t. m. v Ljubljani, razvilo v tako impozantno, resnosti položaja primerno manifestacijo. Še večjo pohvalo pa zaslužijo naše organizacije, na čelu njim naša Zbornica za trgovino, obrt in industrijo, ki je prevzela težko odgovornost, in je v tako napeh razmerah ugodila obupnemu klicu vseh gospodarskih krogov, ki so z javno manifestacijo hoteli pokazati, da tako ne more naprej. Ni bila to lahka naloga, kajti v obupu človek ne pozna mej.

Zborovanja se je udeležilo okoli 1500 davkoplačevalcev iz vseh krajev Slovenije. Zastopana so bila vsa avtonomna mesta, vsi okrajni zastopi, vsi trgovski gremiji, vse obrtne zadruge itd., društva hišnih posestnikov, tako da lahko trdimo, da so bili na zborovanju zastopani vsi slovenski davkoplačevalci, ki na svojem telesu čutijo pezo davčnega vijaka. Zadoševala je le kratka opozoritev v časopisu, da so se zbrali davkoplačevalci iz vseh krajev naše ožje domovine, da dajo duška svoji nevolji nad trdoto naših davčnih zakonov in nad načinom izvajanja teh zakonov. Navzoči uradni zastopniki so morali uvideti, da je nezadovoljstvo splošno med vsemi stanoji v Sloveniji in da vsi gospodarski krogi enodušno zahtevajo, da se jim preobčutno breme olajša. Nezadovoljstvo, ki vlada v Sloveniji, izvira iz duše naših ljudi, ki se ne branijo davkov, ampak samo zahtevajo, da se jim nalaga toliko, kolikor sorazmerno plačajo druge pokrajine. Lok naše davčne preobremenitve je le preveč napet in nevarnost je, da se zlomi. V naših ljudeh vedno bolj prevladuje prepričanje, da vrhovna finančna uprava ni točno poučena o plačilni zmognosti naših davkoplačevalcev, ker nikakor ne morejo verjeti, da bi nosilec naše finančne

postajo, kar je v mnogih primerih znatno cenejše.

Zastopniki industrije so navajali konkretne podatke, da znašajo pri kratkih razdaljah med dvema podjetjema, ki imata industrijske tire, pristojbine za dostavnino do polovice prave voznine. Kritiziralo se je tudi predvsem dejstvo, da nova naredba ne vpoštevata razmerja vrednosti dostavljenih pošilk, kakor jo razločuje vozarinska tarifa, marveč pavšalira dostavnino za surovine in fabrikate z isto vsoto in tudi ne vpoštevata množine letnega prometa.

Na podlagi te temeljite razprave se je sklenilo poveriti zbornici, da pošlje na ministra saobračaja spomenico z gornjimi predlogi, da se pri posebnem prizadetih industrijskih podjetjih doseže omiljenje novih bremen.

politike dr. Stojadinovič, ki je ponovno dokazal veliko umevanje za težnje gospodarskih krogov, tudi glede davčnega vprašanja ne pokazal toliko umevanja za dejanski položaj, da ne bi uvidel, da se preobčutna davčna preobremenitev sama uveda in da škoduje državi, ker ne izpodkopa same davčne morale, ampak uničuje tudi davčne vires same, ki so danes že skoro popolnoma izčrpani. Iz tega razloga je pretežno naperjeno vse nerazpoloženje edino proti našim lokalnim faktorjem, katere smatra prebivalstvo edino odgovorne za prekomerne davke. To nerazpoloženje se je ponovno pokazalo tudi na tem zborovanju, na katerem so dajali posamezni udeležniki prostodušno izraza svojemu ogorčenju.

OTVORITEV ZBOROVANJA.

Zborovanje je otvoril načelnik finančnega oddelka Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani g. Jos. Lenarčič, ki je uvodoma pozdravil zastopnika ministrstva financ, dvornega svetnika g. M. Kostanjeveca, in druge zastopnike oblastev, korporacij itd. V svojih nadaljnjih izjavah je g. predsednik poudarjal, da smo prišli na zborovanje kot odkritosrčni prijatelji naše države, o kateri si mislimo, da je gospodarsko bolna, da ob tej priliki objektivno iščemo vzrokov za vedno neugodnejši položaj gospodarskega življenja v naši državi. Dohodki v državi morajo biti v skladu s plačilno zmognostjo plačnikov. Te plačnike se mora trajno ohraniti zdrave, deloljubne v smislu gospodarske inicijative in vnete za napredek. Ravno ti pogoji pa niso dani pri nas, ker nas duše preogromna davčna bremena. Na to je dal besedo zborničnemu konzulentu g. Žagarju, da poroča o trdotah davčnih zakonov.

TRDOTE DAVČNIH ZAKONOV.

G. poročevalec je v svojem poročilu med drugim omenjal sledeče:

Davki imajo ogromen vpliv na gospodarske razmere v Sloveniji, ker se je v zadnjih dveh mesecih prisilno pobralo preko 80 milijonov dinarjev. Razumljivo je, da so vsled tega pritožbe proti neposrednim davkom postale v naši javnosti jako glasne. V državnem gospodarstvu pripada neposrednim davkom važna uloga. V bivši Avstriji so dosegali neposredni davki približno eno tretjino vseh državnih dajatev. Tudi v predvojni Srbiji se je n. pr. leta 1910 krilo približno 28% vseh izdatkov z neposrednimi davki. V povojni dobi se je to razmerje izdatno poslabšalo. V proračunskem letu 1924/25 dosegajo neposredni davki samo 11.54% državnih izdatkov. Finančna uprava povišuje neposredne davke, da jim pripori zopet pomen, kakršnega so imeli v predvojni dobi. Naši najmerodajnejši faktorji so mnenja, da so neposredni davki edini dohodek, ki se še da zvišati za naraščajoče državne potrebe. To mnenje je morebiti glede nekaterih pokrajin pravilno, ni pa pravilno glede Slovenije, ker se pri nas izvajajo stari zakoni z vsemi povojnimi poostitvami še točnejše in strožje, nego so se izvajali v predvojni dobi. Glede teh davkov se je svoječasno izjavil celo delegat g. dr. Šavnik, da ne prenese niti linearnega poviška. A vendar naša vrhovna finančna uprava še vedno pobira linearni

povišek. Vrh tega je povišala invallidski davek, uvedla vojaško komorsko doklado in začela pobirati ta davek tudi od dohodnine, ki je naš najobčutnejši davek. Dohodnina se pobira po stari kronski lestvici, kar je krivično, kajti finančna uprava bi morala nositi posledice devalvacije kro-ne tudi tam, kjer ji to ne gre v račun. Nadalje je gosp. poročevalec izčrpno omenjal davčno obremenitev hišne posesti, ki n. pr. v Ljubljani dosega dve tretjini najemnine. Nato je prešel na davek na poslovni promet, ki posebno občutno obremenjuje male obrtnike. Nadalje je omenjal odpravo davčnih plačilnih nalogov, ki ima za posledico to, da so danes le redki davkoplačevalci v Sloveniji, ki bi imeli jasne račune o svojih davčnih predpisih, kar je po svoje tudi pripomoglo, da so davčni zaostanki v zadnjem času tako narasli. V svojem poročilu se je končno dotaknil tudi točarinskih taks in ostro obsodil njihovo neupravičenost za pokrajine, v katerih se pobira trošarina na vino in žganje. Končal je z ugotovitvijo, da je dolžnost zborovanja, da z vsem podarkom podčrta, da je Slovenija z davki preobremenjena, da ti davki ne prenese nikakega poviška in da je nujno potrebno, da se izdatno znižajo že s prihodnjim dvanajstinskim zakonom, ker so že davno presegli mero zmagljivosti. Zborovalci so z veliko pozornostjo sledili poročilu in ga na koncu z burnim odobravanjem odobrili.

TRDOTE DAVČNE PRAKSE.

Sledilo je nato poročilo zastopnika gospodarskih krogov iz mariborske oblasti g. dr. R. Pipuša iz Maribora o naši davčni praksi. G. poročevalec je, prekinjen večkrat vsled burnega odobravanja, v svojem poročilu nabral vse pritožbe, ki se čujejo v naši javnosti. Uvodoma je grajal, da odmerjajo davek na poslovni promet odseki komisij in ne plenumi, prešel je nato na način odmerjanja davkov in v ostrih besedah grajal poostreno izterjavanje davčnih zaostankov. Pri tem je omenjal posebno v zadnjem času v navado došle vknjižbe, ki se predlagajo pogosto še predno se izvedejo vse stopnje mobiliarne eksekucije. Za mobilarno eksekucijo so stroški preobčutni, pa tudi zamudne obresti so sedaj v sedanji višini, ko se splošno znižuje obrestna mera, previsoki. Končno je ostro grajal vedna davčna potrdila, katera se zahtevajo ob vsaki priliki, kadar išče državljan svoje pravice. To je poniževalno za gospodarske kroge in se mora brezpogojno odpraviti.

RESOLUCIJE IN DEBATA.

Zbornični konzulent g. Žagar prečita resolucije, katere objavimo v prihodnji številki.

K debati se je kot prvi oglasil g. ing. M. Šuklje. Priporočal je prečitane resolucije k soglasni odobritvi. Ne bi se oglasil k besedi, da ga ni gospod finančni delegat pismeno pozval, da javno prekliče izjavo, storjeno na obnem zboru industrijske zveze dne 14. oktobra t. l., da je namreč ljubljanska finančna delegacija kriva, če se odmerja dohodnina po zastareli dohodninski lestvici. Govornik dokazuje iz stenografskih protokolov dunajskega parlamenta, ki je ustvaril veljavni zakon o dohodnini,

da je namen in duh zakona vse drugačen, nego se zakon danes izvaja. Davčna lestvica se je glasila v zlatih kronah in je nedopustno, da se aplicira na devalvirane denarne enote. Eden glavnih namenov samega zakona je bil, da se baš z zmerno obdačbo dohodkov dovede prebivalstvo v prijazno razmerje do davčne uprave in da se dvigne davčna morala. Ni dvoma, da je sedanja praksa imela diametralno nasproten učinek. In nihče ne more pričakovati, da si davkoplačevalci sam do kraja zadržne zanjko, ki se mu nateguje okoli vratu. Navzlic zdravemu odporu davkoplačevalcev pa ne izostanejo žalostne posledice nepravilne davčne prakse, ki uničuje naše blagostanje in zatira davčne vire državnega gospodarstva. V ljubljanski finančni delegaciji delujejo naši ožji rojaki, ki zakon od početka poznajo. Pričakovati smo smeli, da izvedejo zakonske določbe pravilno, v skladu z duhom in namenom zakona. V tem smo se varali! Upravno sodišče ali Državni svet naj v konkretnem slučaju ugotovi, da je sedanja praksa protizakonita. Če so se bivše krone žigosale in v razmerju 4 : 1 zamenjale z dinarjem, in če nam je pri izmenjavi država ostala dolžna 20% našega denarja, s tem še ni dana zakonita podlaga, da se dohodnina odmerja po lestvici, ki jo moramo označiti za fantastično anomalijo. Dohodnina pozna progresijo za velike dohodke, nasprotno pa je regresivna za manjše dohodke in je bil najmlajši dohodek po zakonu obdačen samo z 0.6%. Ta najnižji dohodek je znašal 1600.— zlatih kron, kar je prilično enako 18.000.— Din našega denarja. Govornik priznava, da je danes težko storiti remedium, ker smo že predaleč zašli. Ni treba zakonodajnega akta, pač pa bi za remedium morala priti naredba ministrstva financ. Naša finančna delegacija je zamudila pravilno ureditev dohodnine, ki se je mogla brez težave izvršiti v prvih revolucionarnih letih po preobratu. V letih 1919 in 1920, ko ni bilo finančnega zakona in so se pobirali davki brez ustavne zakonite podlage, takrat je imel poverjenik ministrstva financ vso možnost upostaviti pravilne izvedbe zakona. Dočim je svoje pooblastilo v danih primerih porabil za izpremembo zakonitih določil, ki so se mu zdele potrebne, ki pa so bile naperjene zgolj proti nam, ni uvidel potrebe obvarovati Slovenijo pred pretečo škodo. Tako smo zabredli v sedanje težave. Prva revolucionarna leta so zahtevala pogumne in dalekovidne močje, kakršnih žal imeli nismo. Napram zahtevi gospoda delegata, da naj predloži obdolžitev finančne delegacije, izjavlja govornik, da prepušča odločitev kompetentnim mestom: zakonu samemu ter davkoplačevalcem. Dokazal je, da daje zakon njemu prav. Naj govori naša javnost, naj odloči zborovanje, da-le niso naše pritožbe upravičene. Ne boji se pravoreka naše javnosti.

Nadalje je podpredsednik Zbornice za trgovino, obrt in industrijo, g. Ivan Ogrin, omenjal, da so mnoge akcije Zbornice v davčnih vprašanjih ostale vsled nerazumevanja dejanskega položaja od strani finančne uprave brezuspešne, dasi so stvarno upravičene in utemeljene. Nadalje je ožigosal našo davčno upravo in način odmerjanja dohodnine. Govorili so še v imenu davkoplačevalcev iz mariborske oblasti gg. Rebek in Bizjak iz Celja, v imenu Kmetijske družbe g. ing. Lah in v imenu zdravniškega stanu g. dr. Defranceschi. Po teh govorih je dal g. predsednik resolucijo na glasovanje. Resolucije so bile sprejete soglasno ob burnem odobravanju. Po sprejemu je g. Lenarčič zaključil zborovanje z zahvalo na vse navzoče in izražal upanje, da se bodo tudi na merodajnih mestih objektivno upoštevalo naše težnje in delalo na to, da se ustrezno našim nujnim potrebam.

Zgradba druge telefonske linije z Zagrebom.

Med Ljubljano in Zagrebom je obstojal dosedaj za telefonski promet samo en bronasti vod, dočim je bil drugi vod, na katerem so bile vključene razne vmesne postaje, iz železne žice, tako da za direktni promet ni prišel vsled slabe prevodnosti v poštev. Edini direktni bronasti vod pa že davno ni zmozel vedno intenzivnega prometa med Ljubljano in Zagrebom, ki je vsled vedno živahnejšega prometa denarnih zavodov in borz, kakor tudi trgovskih in industrijskih podjetij od dne do dne naraščal.

Zbornica za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani je zato že lansko leto ponovno intervenirala pri ministru pošt in telegrafov, da se nujno zgradi druga direktna telefonska zveza z Zagrebom in njeno prizadevanje je imelo popoln uspeh. Ministrstvo je odobrilo načrte in ko je bila letos dobavljena iz inozemstva bakrena žica, se je takoj pričelo z zgradbo.

Na hrvaški strani je sedaj vod od Zagreba do Dobove že dograjen, dočim je na naši strani vod že speljan preko Novega mesta do Rajhenburga, tako da bo v kratkem nova zveza vzpostavljena. Pričakuje se, da bo v kakih 14 dneh že mogoče otvoriti promet na novi zvezi. Dosedaj je vladala v telefonskem prometu z Zagrebom velika mizerija in je nekatere dni moralo izostati v najvažnejših poslovnih urah do sto pogovorov, kar je pomnilo ne samo veliko škodo za trgovino in industrijo, marveč tudi za državno blagajno samo. Z zgradbo drugega voda bo promet med obema mestoma znatno olajšan.

Hotelska občinska davščina in tujski promet.

Hoteli in prenočišča obstojajo v prvi vrsti gotovo zato, da nudijo tujcem-gostom vse udobnosti, ki jih zahtevajo od takih podjetij na svojem službenem ali razvedrilnem potovanju. Hoteli s svojimi restavracijami in kavarnami so dolžni skrbeti za to, da se tujci počutijo v naših krajih udobno, bodisi glede snage in postrežbe, kakor tudi glede razmeroma nizkih cen za sobe, jedila in pijače. Da se more nuditi gostom vse udobnosti, je treba mnogo materialnih žrtev, prilagoditi se je treba v vsakem oziru inozemskim razmeram, še več, s posebno postrežbo, z nizkimi cenami je treba pritegniti tujce na naše kraje, ki nudijo toliko lepega, ko imamo toliko naravnih krasot, letovišč in zdravilišč. Pokazati je treba tujcem, ki hočejo priti k nam, da se zanimamo zanje, da jim hočemo nuditi vse, kar si poželijo, in to za zmerne cene. Hoteli so poklicani, da s svojim renomejem oznanjajo inozemstvu, da imamo mi vse to, kar imajo drugi, da vabijo goste, ki potujejo skozi naše kraje, da naj se za nekaj časa ustavijo pri nas. S svojo prirojeno postrežljivostjo, s prirojeno zmožnostjo se moramo prilagoditi vsem upravičenim zahtevam razvijajočih tujcev-gostov, jim ustreči v vsakem oziru. Slovenija mora postati naša Švica. Povečati moramo tujski promet kar v največji meri, ker od tega živijo vsi sloji.

Pomisliti moramo, da prinese tujec svoj denar semkaj in mu za ta denar ne damo polne protivrednosti, da vedno nekaj ostane, s čimer se stalno lahko povečava komfort, ne samo v hotelih, restavracijah in kavarnah, ampak vsak pride na svoj račun, zadnji obrtnik, tovarna, občina in država. Saj poznamo dežele, ki živijo izključno od tujskega prometa. Vsaj deloma moramo tudi mi to doseči, naša zemlja je premalo rodovitna, da bi nas mogla preživljati, industrija pa ima prehudo konkurenco, da bi se mogla razmahniti. Uporabimo torej to, kar nam nudi narava, lepoto naših krajev združimo z našo znano gostoljubnostjo, delajmo le nekaj reklame v tujini za naše kraje, pa nam bo naš trud bogato poplačan. Seveda pa nas pri tem ne smejo ovirati oni, ki bi nam morali iti najbolj na roko, ki bi morali z vzemi

močmi delati, da se poveča posel naših krajev, to so občine.

V prvih povojnih letih je bilo mogoče na mestu izrabiti mogočen tujski promet v svrhu sanacije občinskih gospodarstev, da so se rane vojnega časa kar najhitreje zacelile, saj v času obilice denarja v letih 1919—1921 ni nihče vprašal, kaj stane predmet, vsak, ki je prišel k nam, je z lahkoto ali celo z nasmehom plačal zahtevano vsoto, saj je znano, da smo imeli mnogo tujcev z dobro valuto. Ni se jim poznalo, če se jim je pribila malenkostna taksa v tej ali oni obliki, saj so šamili tudi z lahkoto zaslužili.

A časi se izpreminjajo. Danes je ravno narobe. Takrat smo se morali tujcev skoraj braniti, saj nismo imeli zanje niti prostora, niti se jim ni moglo vsega nuditi, ker sami nismo imeli ničesar. A danes? Že zdavnaj je izginil dotok onih, ki so živeli na račun povojnih let, danes prihajajo k nam gosti-tujci po službenih poslih ali pa po razvedrilo, oziroma lečenje. Vsi zahtevajo za svoj denar tudi gotovo udobnost in naklonjenost. Mesto teh dveh pa se je pri nas razpaslo naravnost odiranje tujcev z najrazličnejšimi taksami. Poglejmo občinske takse.

Razne občine zahtevajo na hotelski davščini ogromne zneske, do 30% od vsega, kar gost plača v hotelu, da se vsak gost ob predložitvi računa začudi, kako je mogoče, da mora plačati takozvano hotelsko takso, ki bi jo boljše imenovali tujsko takso, saj domačini ne stanujejo v hotelih.

V zadnjem času čitamo, da so podobne takse po drugih državah ukinjene, vsa Nemčija je prenehala s pobiranjem takih taks, ministrstvo v Beogradu je prepovedalo še nadalje pobirati to takso občini Beograd, a naša Slovenija, naša Ljubljana se ne gane.

Ze danes imamo polovico hotelov praznih, letovišča in zdravilišča istotako, ko bomo pa brez tujcev, jih bomo pa začeli vabiti, a bo prepozno, ker so si vsi zapomnili, kdaj smo jih odirali.

Apeliramo na zadrugo hotelirjev, gostilničarjev in kavarnarjev in Zvezo za tujski promet. Apeliramo na vse prizadete, da napravijo energične korake, da se že enkrat za vselej odpravi ta krivična davščina, s katero odganjamo tujce. Na eni strani razmetavamo denar za reklamne svrhe, prenavljamo in olepšavamo naše kraje, samo da pridobimo tujce, ko pa pride, mu ta njegov korak tako zagrenimo s prenočevalno davščino.

Vemo, da rabijo občine denar, vemo, da posebno Ljubljana rabi mnogo kapitala v različne potrebne svrhe, a popolnoma napačno je, tako obremenjevati tujce. S tem uničujemo ravno naš edini vir dohodkov. Zato pomagajmo, dokler je še čas.

Trgovina.

Uzance za trgovino s senom in slamo. V četrtek se je vršila v Zbornici za trgovino, obrt in industrijo anketa za ugotovitev uzance za trgovino s senom in slamo na ljubljanski borzi. Na anketi, katere se je udeležilo več naših veletrgovcev s senom, so se na podlagi izdanega načrta sestavile uzance, ki bodo predložene ministru trgovine in industrije v odobritev. Kakor smo že poročali so se v zadnjem času poleg teh določil tudi uzance za trgovino s svečami, nadalje uzance za trgovino z žitom in mlevskimi izdelki.

Konkurz turinske trgovske banke. Turinska kreditna in trgovska banka, anonimna družba, je prišla v konkurz. Bilanca izkazuje 14 milijonov pasivov in samo 3 milijone aktivov. Banka se je bavila z borznimi operacijami.

Italijanska trgovinska bilanca za prvo polletje 1925. — Po statističnih podatkih je tako uvoz kakor tudi izvoz iz Ita-

lije v prvi polovici leta 1925 tako glede vrednosti, kakor tudi glede količine napram izvozu v prvem polletju 1924 znatno porastel v sorazmerju z izvozom znatneje več, zato je pasivum trgovinske bilance za prvo polletje 1925 znašal 2.769.078.000 lir, medtem ko znaša pasivum v prvem polletju 1925 5.855.669.780 lir. Porast deficita je posledica zlasti povečanega uvoza žita, sladkorja in mesa tedaj proizvodov, ki služijo za prehrano. Da bi preprečila še nadaljnji porast uvoza, je italijanska vlada določila uvozno carino za sadko, katerega so italijanske tovarne izdelovale v zadostni količini, ki pa ni mogel konkurirati z znatno cenejšim češkim sladkorjem. Druga mera proti porastu uvoza je bila določitev uvoznih carin na žitarice vseh vrst. Tudi porast izvoza je bil v tej periodi znaten, vendar ne toliko glede količine (184.217 ton več), kakor glede vrednosti (1891 milijonov lir).

Prodaja starega jekla. Direkcija državnih železnic v Ljubljani sprejema do 30. oktobra t. l. ponudbe za nakup 3250 kg starega jekla. — Predmetni pogoj je pri ekonomskem odločenju te direkcije na vpogled.

Industrija.

Anketa o mlini industriji v Beogradu. V Centrali industrijskih korporacij v Beogradu se je vršila v sredo anketa zastopnikov mlinarske industrije iz cele države, na kateri so se obravnavale pritožbe vovodinskih mlinov proti novi železniški tarifi, češ, da so ti mlini zbog nove znižane tarife za prevoz žita v mlin prišli v težaven položaj napram mlinom v pasivnih krajih. Iz Slovenije so prisostvovali anketi imenom Zveze industrijev tajnik g. dr. A. Golia, zastopnik Prvega mestnega mlina v Celju, ter zastopnik mlina Ludvik Franz & sin in industr. g. Rosenberg iz Maribora. Večina udeležencev ankete se je izjavila z vso odločnostjo v tem smislu, da pritožbe vovodinskih mlinov niso utemeljene, ter da naj bi ostalo pri dosedanjih postavkah za žito, ki so pravične in utemeljene. Na anketi se je sklenilo, da se naj počaka do konca tega leta, da se pokaže efekt nove tarife za žito in moko in se bo šele v začetku prihodnjega leta razpravljalo o eventualnih predlogih za izpremembo tarif. Začasno se je zaprosilo prometno ministrstvo, da dovoli potrebne prevozne olajšave za mline v Sarajevu, Osijeku in Somboru, ki so dejansko prišli v neugoden položaj.

Carina.

Nepotrebne šikane. Organi ljubljanske carinarnice so uvedli v zadnjem času glede izvornih spričeval metode, ki jih ne moremo imenovati drugače kakor šikane. Izvorno spričevalo, ki je izpolnjeno deloma s strojem, deloma s peresom, se zavrača, ne da bi imelo niti najmanjše znake potvorbe. Kako naj na spričevalu označim n. pr. tovarniški znak, ako ga ne morem s strojem in je sicer celo spričevalo natipkano s strojem? Ali naj bo tudi že to znak potvorbe, ako je spričevalo natipkano deloma na črnem, deloma na rdečem traku? Ali se gospodje, ki so uvedli te metode, kakor si jih ni zakonodajalec najbrže nikdar predstavljal, ne zavedajo, koliko škode povzročajo s tem trgevcu in konsumentu, ki bodo morali plačevati blago dražje? Ne oporekamo, da je strogost zlasti pri carinarnicah na mestu, toda tudi pri strogem izvrševanju zakona so gotove meje, ki jih stavi zdravi razum. Če se pa misli po dogodkih v Mariboru priti v okoliščini tihotapstvu z golim nadziranjem formalnosti, kakor se je uvedlo sedaj v Ljubljani, tedaj se pač ne bomo smeli čuditi, ako bomo po mariborskih slišali še o kakih drugih aferah. Strogost tam, kjer jo je treba, in nadzorovati tam, kjer je nadzorstvo na mestu, le tako preprečite zlorabe. Z uganjanjem formalizmov ne dosežete nobenih rezultatov!

Denarstvo.

V Italiji se smejo sklepati kupčije samo v lirah. — Italijanski finančni minister je naslovil na centralo italijanskih trgovskih zbornic okrožnico, v kateri opozarja, da se vedno v večjem številu sklepajo v Italiji kupčije, ki se ne glase na domačo, to je italijansko valuto. Pri

KUPUJMO IN PODPIRAJMO
 ISTRČKA
Kolinsko cikorijo
 domači izdelek.

izboljšanje kurza lire ni nikakega povoda za sklepanje kupcij v drugih valutah in tendence lire navzgor, nikakor ne smejo ovirati pojavi, ki izražajo nezaupanje do lire. Za tako nezaupanje se mora smatrati kupcije v tujih valutah. Ako se bo ministrstvo prepričalo, da je bila ta opozoritev brezuspešna, bo izdalo prisilne odredbe za normalen razvoj denarnega trga.

Promet.

Obdonavske železniške tarife. Na konferenci železniških zastopnikov Avstrije, Madžarske in Češkoslovaške je prišlo do važnih principelnih sporazumov glede blagovnih tarifov. Pri pogajanjih se je sprožilo tudi vprašanje, da naj bi se pri mešani tarifi uvedla enotna valuta med temi tremi državami. Madžarski delegati so predlagali, da se za osnovo vzame madžarska valuta. Dočim so Avstrijski pristali na ta predlog so si češkoslovaški delegati pridržali čas za premislek.

Znižanje tarife za prevoz piva. Prometno ministrstvo je znižalo tarife za prevoz piva 3 A in 3 B na tarifo A. Povod za znižanje so dale številne pritožbe s strani pivovarniških interesentov.

RAZNO.

Zaključitev gospodarske razstave v Osiijeku. V nedeljo se je zaključila osiješka gospodarska razstava, ki je po izjavah prirediteljev prazno dobro uspešna. Poselnikov je bilo okrog 36.000.

Likvidacija Hrvatsko-slavonskega gospodarskega društva. Na podlagi sklepa ministrskega sveta, ima izvesti, kakor poročajo hrvaški listi likvidacijo Hrvatsko-slavonskega gospodarskega društva v Zagrebu. Prva hrvatska štedionica, pod naslednjimi pogoji: Država odpiše svoje terjatve v znesku 17 milijonov, ministrstvo za socialno politiko v znesku 8 milijonov, poštna hranilnica pa v znesku 2 milijonov in to pod pogojem, da izvrši. Prva hrvatska štedionica prepis nepremičnin Hrvatsko-slavonskega gospodarskega društva na ime države brez vsakih bremen. Prva hrvatska štedionica pa se mora dalje obvezati, da plača Narodni banki kredit, dovoljen in izplačan Gospodarskemu društvu v znesku 7 milijonov 200 tisoč Din. Štedionica pa se ima dalje obvezati, da ne sme zahtevati od drugih gospodarskih združenj nikakih povračil. Od te obveznosti so izvzete samo privatne terjatve.

Nemčija dobi mandat nad Togom in Kamerunom. Berlinski zastopnik »United Presse« javlja, da v diplomatskih krogih z gotovostjo računajo, da bo mandat nad bivšima nemškima kolonijama Togom in Kamerunom izročen zopet Nemčiji. Levičarski politični krogi so proti temu, da bi se Nemčija zopet udeležila v kolonialni politiki, ker bi bilo mogoče, da bi se pri tem zapletla v afrikanke plemenske boje. Nemški vladni krogi se seveda vehementno zavzemajo za to, da Nemčija dobi zopet Togo in Kamerun.

Iz Rusije. Na Ruskem je komisija, ki kupuje na tujem sukneno blago za Rusijo. Doslej je nakupila v tujini za 31 milijonov rubljev blaga, in sicer za 7,5 milijonov rubljev v Italiji, za 4,6 na Poljskem, za 4 na Češkoslovaškem, za 3,5 v Franciji, po 3 v Nemčiji, Angliji in Ameriki in za 2,2 v Avstriji. — Gospodarsko leto 1924/1925 je glede produkcije železne rude izredno ugodno zaključilo. Produkcija železne rude v zadnjih dveh gospodarskih letih je znašala v tonah: 1923/24: okraj Ural 456.357, Krivoj Rog 436.699, Srednja Rusija 31.650, Daljni Vzhod 6.233, Skupaj 930.939. 1924/25: Ural 845.108, Krivoj Rog 1.263.855, Srednja Rusija 33.499, Daljni Vzhod 9.335. Skupaj 2.151.792. Skupna produkcija se je torej več kot podvojila, pri čemer je zlasti omeniti hitri razvoj v okraju Krivoj Rog, skoraj za dvesto odstotkov. — Pred nekaj meseci je dobila sovjetska banka za zunanjo trgovino večino akcijske pariske »Trgovske banke za Severno Evropo«. To banko so bili ustanovili znani ruski trgovci s čajem, Visocki. Kupnina je znašala 30 milijonov francoskih frankov. Bančne operacije so se v prvih mesecih sovjetske uprave zelo razvile; v maju je znašala bilanca 31,2 milj. frankov, v avgustu pa že 75,8 milijonov.

Henry Ford bo gradil tudi letala. Ford ne ostane pri avtomobilih, zasnoval si je po načelih ameriške podjetnosti načrte za zgradbo letalov, seveda na debelo. Pokupil je s prva dve tovarni v bližini svojih avtomobilskih delavnic, in sicer od družbe: »Sout Metal-Airplane Company« ter že začel z obratom. Za začetek namerava Ford zgraditi letalo manjšega tipa z motorjem 60 konjskih sil. Postrežba in vodstvo tega letala z enim krovom bo tako enostavno, da se ga lahko brez posebnega pouka vsakdo posluži; to prednost imajo namreč tudi njegovi vozovi. Letalo je zamišljeno takorekoč kot »zračna kočija« ter si naj pridobi v kratkem času ves svet. Po Fordovi kalkulaciji bi prišlo to popularno letalo na 42.000 Din. Pričakuje pa od svojih inženjerjev, da poenostavijo še nekatere naprave na stroju, tako da bo letalo že za 39.000 Din prišlo na trg. Po prvotnih načrtih ima letalo prostor samo za vodnika in primerno prtljago, po potrebi pa lahko vzame še troje potnikov na krov. Motorje, kakor sploh vse dele letala hoče Ford v lastnem podjetju izdelovati in sicer v serijah, kakor se to pri avtomobilih zgodi. Sprva se bo dnevno v Fordovih letalskih delavnicah izdelalo 82 letal lahke tipe, seveda se namerava kapaciteta podjetja polagoma stopnjevati. Sporedno namerava Ford še graditi dvojekrovna letala z dvema 75 PS-motorjema. Letalo tega tipa bo služilo za prevaž do dvanajst oseb oziroma tovarov iste teže. S tem letalom upa ustreči trgovcem in industrijem za prevaž blaga ali surovin iz krajev brez železnične zveze ali s slabimi cestami, kjer je dovoz z običajnimi vozili otežkočen. Tovarno letalo te vrste bo prišlo na 70.000 Din, dopustna obremenitev je omejena na 800 kg. Ford računa tudi s prevaž pošte med kraji v ozadju železniških prog. Vojaških letal se Ford za sedaj ne bo lotil ter mu zadostujeta omenjena dva tipa za splošno porabo in vsakdanje prometne potrebe. Podjetnik pričakuje, da se mu z novimi tovarnimi posreči isti uspeh, kakor ga je dosegel v naravnost epohalnem razvojem znanih avtomobilskih tovarov. Ko zbere Ford dovolj izkušenj v letalski fabrikaciji, namerava ustanoviti enaka podjetja kot podružnice v vseh delih sveta ter si prisvojiti tržišče nad prometnimi sredstvi, ki si bodo prej ko slej prisvojila prvenstvo. (K. Tiefengruber.)

Drobne vesti. Največje poslopje iz železobetona na svetu bo Palacio Salvo v Montevideu, glavnem mestu Urugvaya. Imelo bo 28 nadstropij, visoko bo pa 104 metre. — V letih 1877 do 1881 je delalo v Ameriki povprečno 323 plavžev, kojih vsak je produciral na dan 25 ton surovega železa. Koncem marca 1925 je pa delalo samo 245 plavžev, a vsak je stopil 446 ton na dan. Do majnika je prišlo zraven še 49 plavžev, dnevna kapaciteta se je pa dvignila na 466 ton. — Letošnja vinska letina v Romuniji ne bo tako dobra kakor so pričakovali. Kvantiteta bo sicer ista kot lani, kvaliteta bo pa slabša. Zadnji lepi dnevi bodo morda še kaj popravili. A izvoz vina iz Romunije je skoraj nemogoč. Amerikanci so napravili nov motor za aeroplan. Ima 2400 HP in porabi pri polnem delu na uro 450 litrov bencina. Stroji bodo tehtali dosti manj kot dosedaj. Stane 68.000 dolarjev. — Amerikanci so zgradili tudi največjo ladjo za pristajanje aeroplanov. Vsebuje 33.000 ton, je 268 metrov dolga, 32 široka, ima 180.000 HP, prostora je pa na njej za 72 aeroplanov. — Neki Anglež je električni stroj za branje v dalja-

vo napravil in pa stroj za fotografiranje melodij. — V mestu Buffalo v Ameriki je neka družba ponudila mestni upravi vožnjo s 100 bencinelektričnimi omnibusi na podlagi vozne cene 5 centov. Mestna železnica vozi za 8 centov, trije mestni avtomobili pa za 10 centov. Ponudniki pravijo, da so zato nastavili tako nizko ceno, ker dajo te vrste omnibusi malo dela in prevozijo 160.000 kilometrov, preden jih je treba popolnoma na novo predelati. Družba bo dala 150.000 dolarjev kaveje.

Ljubljanska borza.

Petek, 23. oktobra 1925.

Vrednote: Investicijsko posojilo iz l. 1921 dne. 80.50; Zastavni listi Kranjske deželne banke den. 20, bl. 23; Kom. zadolžnice Kranjske deželne banke den. 20, bl. 23; Celjska pozajilnica d. d., Celje den. 201, bl. 202, zaklj. 202; Ljubljanska kreditna banka, Ljubljana den. 230, bl. 260; Merkantilna banka, Kočevje den. 101, bl. 104; Kreditni zavod za trgovino in industrijo, Ljubljana den. 175, bl. 185; Strojne tovarne in livarne d. d., Ljubljana den. 120, bl. 123; Trboveljska premogokopna družba, Ljubljana bl. 360; Združene papirnice Vevče, Goričane in Medvode d. d., Ljubljana den. 120, bl. 120, zaklj. 120; »Nihag«, d. d. za ind. i trg. drvom Zagreb bl. 39; »Stavbna družba« d. d., Ljubljana den. 100, bl. 100; »Šešir«, tovarna klobukov d. d., Škofja Loka den. 142.

Blago: Hrastovi plohi, neobrobjeni, I., II., 70, 80, 90, 110 mm, od 250 m napr., 3 vag. den. 900, bl. 900, zaklj. 900; bukova drva, 1 m dolž., suha, Ico Novi Sad, 1 vag. den. 29, bl. 29, zaklj. 29; bukovi hlodi, I., II., od 25 cm prem. napr., od 2 m d. napr., Ico vagon, nakladalna postaja za 100 kg bl. 25; črni gaber, hlodi od 150 m napr. in od 15 cm prem. napr., Ico vag., nakl. post. bl. 400; hrastovi hlodi od 30 cm napr. in od 2 m napr., Ico vag., nakl. post. den. 400; jelove letve 25/50, 4 m, Ico vag., nakl. post. bl. 425; koruza stara, zdrava, Ico Ljubljana bl. 220; koruza umetno sušena, Ico Ljubljana bl. 195; koruza okrogla, dobava jan., nakl. post. bl. 130; pšenica bačka, 76/77%, Ico Ljubljana bl. 290; ječmen 63/64%, težki, Ico Ljubljana bl. 220; oves bački, dvojnorešetani, Ico Ljubljana bl. 205; koruza nova, dobava dec., jan., Ico Postojna okr. bl. 170; koruza stara, dvojnorešetana, par. Beograd bl. 178.50; koruza stara, Ico bačka postaja bl. 177; fižol mandolon, Ico Ljubljana den. 285; fižol prepelčar, Ico Ljubljana den. 310; fižol ribničan, Ico Ljubljana den. 300; kostanj divji, letošnji, Ico vag., nakladalna postaja den. 55.

TRŽNA POROČILA.

Mariborsko sejmsko poročilo. Na svinjski semenj dne 16. oktobra 1925 se je pripeljalo 360 svinj in 3 koze, cene so bile sledeče: Mladi prašiči od 5 do 6 tednov stari, komad 100—150 Din, od 7 do 9 tednov 175—225, od 3 do 4 mesece 250—300, od 5 do 7 mesecev 320—400, od 8 do 10 mesecev 425—725, 1 leto 900—1250, 1 kg žive teže 12—14, 1 kg mrtve teže 15—18, koze komad 150 Din. Prodalo se je 232 svinj in 1 koza.

Zagrebski tedenski sejem (21. t. m.) Obilen dogon živine. Promet pa je bil slab zaradi močnejšega padca cen živini na dunajskem sejmu, ker se ni nakupovalo za izvoz. Cene v splošnem pokazu-

jejo tendenco nazadovanja. Tetela so se pocenila za 2.50 do 3 Din, a svinje za 1 do 1.50 Din pri kg. Notirajo za kg žive teže: voli I. 10—11, II. 8.50—9, III. 7 do 8, bosanski I. 9.50 do 10.50, II. 6.25 do 8, III. 5. do 7, krave I. 7.50 do 9, II. 6.50 do 7, III. 3 do 5, bosanske II. 5.50 do 7, III. 3 do 4, junici 9 do 10, junice 8 do 9.50, II. 7 do 8, teleta 10 do 12, svinje domače, mesne 13 do 14, sremške 17 do 17.50 Din. Krma: seno I. 100 do 125, II. 70 do 90, stisnjeno 80 do 90, detelja 100 do 125, slama 75 do 100 Din za 100 kg.

Dunajski svinjski sejem (20. oktobra). Dogon 13.745 komadov; od tega iz Jugoslavije 664. Cene prilično nespremenjene. Le slabše kakovosti debelih svinj so se pocenile mestoma za 5 grošev pri kg. Notirajo za kg žive teže: debele svinje I. 2.35 do 2.45 (izjemoma 2.50), srednje 2.20 do 2.35, kmetske 2.10 do 2.35, stare 2.10 do 2.30 in mesne 1.80 do 2.35.

DOBAVA, PRODAJA.

Dobave. Direkcija državnih železnic v Ljubljani sprejema do 27. oktobra t. l. ponudbe za dobavo 6000 ročajev za lopate in kladiva, za dobavo 600 komadov raznih čopičev; do 30. oktobra t. l. za dobavo 3000 m² stukaturnega trstja, za dobavo 3000 kom. »Rohrschellen«, za dobavo 3400 kg mila, za dobavo 8200 kg plošatega peresnega jekla; do 6. novembra t. l. za dobavo 10 komadov noslik za bolnike. — Predmetni pogoji so na vpogled pri ekonomskem odeljenju te direkcije. — Direkcija državnega rudnika v Ljubljani sprejema do 28. oktobra t. l. ponudbe za dobavo 160 kg dvakrat kuhanega lanenega svekega firneža. — Komanda pomorskega arsenala v Tivtu sprejema do 6. novembra t. l. ponudbe za dobavo električnega instalacijskega materiala. — Vršile se bodo naslednje ofertalne licitacije: Dne 4. novembra t. l. pri direkciji državnih železnic v Subotici glede dobave 4800 m² asbestnih plošč. — Dne 5. novembra t. l. pri direkciji državnih železnic v Subotici glede dobave posteljnine (blazine, slamnjače, volnene odeje). — Dne 12. novembra t. l. pri direkciji državnih železnic v Subotici glede dobave steklene materiala. — Dne 16. novembra t. l. pri direkciji državnih železnic v Subotici glede dobave 5000 kom. pil. — Dne 20. novembra t. l. pri direkciji državnih železnic v Zagrebu glede dobave blazin za mazanje ležajev lokomotiv in vagonov; pri direkciji državnih železnic v Sarajevu glede dobave 15.800 kg jeklenih odlitkov; pri direkciji državnih železnic v Subotici glede dobave mehaničnih strojev, potrebnih za osiguranje tolov rnega postajališča Kničanin; pri upravi barutane v Kamniku glede dobave 2 elektromotorjev, 2 metalnih pokretal in 2 razklopni škatelj iz litega železa.

Dobave. Direkcija državnih železnic v Ljubljani sprejema do 3. novembra t. l. ponudbe za dobavo mecesna v deblih, za dobavo 6000 komadov okroglih listov iz molino platna, za dobavo medene žice, za dobavo medenih cevi, za dobavo 10.000 kg katrana. Predmetni pogoji so na vpogled pri ekonomskem odeljenju te direkcije. — Vršile se bodo naslednje ofertalne licitacije: Dne 23. novembra t. l. pri direkciji državnih železnic v Sarajevu glede dobave 2500 komadov ogrevnih cevi za kofle; pri direkciji državnih železnic v Ljubljani glede dobave surovih in obdelanih medenih odlitkov ter glede dobave 150 ton koksa za livarske svrhe. — Direkcija državnih železnic v Ljubljani sprejema do 27. oktobra t. l. ponudbe za dobavo terpentina in kafranovega olja, za dobavo sukanca, za dobavo raznih suhih barv, za dobavo raznih oljnatih barv; do 30. oktobra t. l. za dobavo strešne lepenke, za dobavo cirkularnih žag; do 3. novembra t. l. za dobavo linoleja. — Predmetni pogoji so na vpogled pri ekonomskem odeljenju te direkcije. — Vršile se bodo naslednje ofertalne licitacije: Dne 13. novembra t. l. pri komandi mesta v Sisku, pri komandi otočarskega vojnega okruha v Otočcu in pri komandi mesta v Gspicu glede dobave petroleja. — Dne 14. novembra t. l. pri intendaturi Vrbaske divizijske oblasti v Banjaluki glede dobave 5300 kg in 9750 kg petroleja.

Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni Trgoške in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled.

Dobrovoljačka banka d. d. v Zagrebu, podružnica Ljubljana

AFILIRANI ZAVOD: Banke čehoslovaških legij v Pragi z njenimi 21 podružnicami v Čehoslovaški ter delniško glavnico od Kč 70.000.000— ter rezerv. fondom od Kč 30.000.000— ter vlogami nad Kč 800.000.000—
 Popolno vplačana delniška glavnica Din 5.000.000—, Rezerve Din 750.000—, — Brzjavi: „DOBROBANKA“, Ljubljana. — Telefona: 5 in 720.
 Prevzema vloge na hranilne knjižice in na tekoče račune ter jih obrestuje kar najugodnejše. — Obavlja vse bančne posle najkulantneje.

Cene za 20% **STAMPILJE** Cene za 20%
 znižane. **PEČAT ETIKETE MONOGRAMA** znižane.
IZDELUJE GRAVERSKI ZAVOD SITAR & SVETEK LJUBLJANA
 SV. PETRA C. 13. - KONGRESNITRA 4.

Brodarsko akcionarsko društvo
 Sedež: Beograd „**OCEANIA**“ Remateljstvo: Sušak
 Glavno odpravišstvo v Trstu.

Redna mesečna trgovska proga
Jadransko morje, Marseille, Španija, Maroko do Kanarskih otokov

Odhod iz Splita	vsakega	1. meseca
„ Šibenika	4.	„
„ Sušaka	10.	„
„ Trsta	18.	„

pristaja eventualno v Gružu za: Marseille, Barcelono, Valencijo, Oran, Melilla, Malaga, Tangier, Casa-Blanca, Tenerife in Las Palmas, pristane po potrebi tudi v ostalih medlukah.

Pečnatidnevna trgovska proga za Egejsko morje

iz: Sušaka, Trsta, Splita, eventualno iz Gruža za: Patras, Kalamato, Pirej, Volo, Solun, Cavallo, Metileno, Chios, Smirno, po potrebi Ghytion, Dedeagač, Rodi, Kandijo in Kanejo.

Za pojasnila se je obrniti na ravnateljstvo na Sušaku in glavno odpravišstvo v Trstu ali na društvena zastopstva na Reki, v Šibeniku, Splitu in Gružu.

Veletrgovina
 kolonijalne in
 špecerijske robe

Ivan Jelačin
 Ljubljana

Zaloga
 sveže pražene
 kave, mletih dišav
 in rudninske vode

Točna
 in solidna postrežba!
 Zahtevajte cenik!

AVTO

bencin, pnevmatika, olje, mast, vsa popravila in vožnja. Le prvostopne blago in delo po solidnih cenah nudi JUGO-AVTO. d. z o. z. v Ljubljani

ANTON ŠIMENC

INDUSTRIJA
 vseh ščetarskih izdelkov
 LJUBLJANA

Gospodska ulica št. 10.
 Trgovina
 Resljeva cesta št. 2.

Galanterija! ter modno blago, pletenine, nogavice, sukanec, vezene, gumbe, modne bisere in druge, palice, nahrbtnike, nože, jedilno orodje, škarje itd. se dobi najugodnejše pri

Josip Petelinc
 Ljubljana

blizu Prešernovega spomenika
 Na veliko! ob vodi. Na malo!

KJE SE KUPI?

Le pri trdki
Josip Petelinc
 Ljubljana

blizu Prešernovega spomenika ob vodi. Najboljši šivalni stroj za rodbinsko ali obrtno rabo, svetovno znanih znamk Gritzner - Adler - Phoenix. Istotam posamezne dele za stroje in kolesa, igle, olje, jermena, pnevmatika. Poisk o. vezanju na stroj brezplačen! Večletna garancija! Ne veli ko! Na malo!

Vino I. 1917.

Belo vino . . . liter 8 Din
 Beli rizling . . . „ 9 „
 Rdeči portugizec . . . „ 8 „
 Pristno slivovko . . . „ 30 „

prodaja
J. KRAVAGNA - Ptuj.

Najcenejši in čisti
predtisk ženskih ročnih del

v narodnih in modernih vzorcih. Predtiska se tudi na poslanem blagu.

Matek & Mikeš
 LJUBLJANA - Dalmatinova ulica št. 13.

GROM

D. Z. O. Z.

carinsko posredniški in spedijski bureau

LJUBLJANA

Kolodvorska ul. 41

Nastov brzjavi: „GROM“ Podružnice: Telefon interurban št. 454
MARIBOR, JESENICE, RAKEK.

Obavlja vse v to stroko spadajoče posle najhitreje in pod najkulantnimi pogoji.

Zastopniki družbe spalnih voz S. O. E. za ekspresne pošiljke.

Čas je zlato!

V kratkem prispe prva partija! „Renault“

Zato Zastopstvo „Renault-avto“
 zahtevajte že A. LAMPRET, Ljubljana
 sedaj ponudbe! Krekov trg št. 10

Naročajte in razširjajte
 Trgov. oglase v „**TRGOVSKI LIST**“

TISKARNA MERKUR

Trgovsko-industrijska d. d.

Ljubljana

Simon Gregorčičeva ulica št. 13

Telefon št. 552

Račun pri pošt. ček. zav. št. 13.108

Se priporoča za vsa v tiskarsko stroko spadajoča dela. Tiska vse tiskovine za trgovino, industrijo in urade; časopise, knjige, koledarje, letake, posetnice i. t. d. i. t. d. Lastna knjigovoznica.

= LJUBLJANSKA KREDITNA BANKA =

(Ustanovljena 1900.)

Ljubljana, Dunajska c. (v lastni hiši)

PODRUŽNICE:

Brežice, Celje, Črnomelj, Gorica, Kranj, Maribor, Metković, Novi Sad, Ptuj, Sarajevo, Split, Trst. AGENCIJA: Logatec.

Delniška glavnica Din 50.000.000—
 Skupne rezerve nad Din 10.000.000—

Poštni ček. račun Ljubljana 10.509
 Brzjavi: Banka Ljubljana
 Tel. št. 261, 413, 502 503, 504.

Se priporoča za vse v bančno stroko spadajoča dela.